

Järjestöneuvottelukunta

Viite: HEL 2025-003197

Asia: Avustusten yleisohje ja järjestöyhteistyön ja avustustoiminnan eettiset kumppanuusperiaatteet

Huomiot avustusten yleisohjeesta

Järjestöneuvottelukunta katsoo, että avustusten yleisohje on laaja-alainen ja pääosin hyvin selkeä. Järjestöneuvottelukunta nostaa esiin avustuksen käyttötarkoitukseen, uskonnollisen ja puoluepoliittisen toiminnan ja keskusjärjestöjen avustamiseen sekä hakijoiden asiantuntemuksen, taloudenhoidon ja toiminnan laajuuden sekä vaikuttavuuden arviointiin ja avustuksen käyttöaikaan liittyviä huomioita.

Avustusten yleisohjeen avustusehdoissa 2.1. todetaan, että *avustusta saa käyttää vain avustuspäätöksessä mainittuun tarkoitukseen*. Avustuksen käyttötarkoituksen määrittäminen on joissain tapauksissa ollut varsin suppeaa ja tulkinnanvaraista ja avustuspäätösten käyttötarkoituksia olisi toivottavaa selkeyttää ja tarkentaa.

Avustusten yleisohjeeseen on lisätty kirjaus *avustusta ei myönnetä uskonnollisen tai puoluepoliittisen toiminnan harjoittamiseen*. Se ei saa estää esimerkiksi nuorisopalveluilta edellytettävää yhteistyötä puoluejärjestöjen kanssa. Kirjausta tulee tulkita toiminnan sisältöä tarkastellen.

Avustusten myöntämisperusteiden osalta tulisi tuoda selkeämmin esille, kuinka hakijan asiantuntemus, taloudenhoito ja toiminnan laajuus arvioidaan. Näiden kriteerien perusteella myönnetyt avustukset voivat vaihdella merkittävästi, ja on tärkeää, että arviointikriteerit ovat avoimia ja läpinäkyviä.

Avustusten yleisohjeen uuden kirjauksen mukaisesti *lisäksi avustusta myönnettäessä huomioidaan toiminnan vaikuttavuus ja tarkastellaan avustuksen hakijan hyödyllisyyttä ja tarpeellisuutta avustuksen myöntäjän toimialalla*. Vaikuttavuutta määriteltäessä tulee huomioida, että esimerkiksi määrälliset mittarit suhteutetaan kohderyhmän kokoon, jotta merkiksi vähemmistöryhmien parissa tehtävää työtä ei jää marginaaliin. Vaikuttavuuden osoittamisessa tarkastelujaksolla on merkitystä. Lyhyellä aikavälillä on tärkeää osoittaa toiminnan hyödyt ja tarpeellisuus kohderyhmälle. Pitkällä aikavälillä vaikuttavuuden tarkastelu mahdollistaa muutoksen osoittamisen, mutta avustusjaksot ovat tähän lyhyitä.

Avustusten yleisohjeessa voisi olla linjaus avustuksen siirtymisestä seuraavalle vuodelle. Avustusten yleisohjeen avustusehdon kohdassa 9e todetaan, että *avustus tulee palauttaa, mikäli avustusta ei ole käytetty sinä aikana, jona se on avustuspäätöksen mukaan tullut käyttää ja avustuksen saaja ei ole ollut yhteydessä kaupunkiin avustuksen käytöstä*. Avustuspäätöksissä käytäntönä on pääsääntöisesti myöntää avustus vuodeksi kerrallaan, ellei päätöstekstissä toisin mainita.

Järjestöneuvottelukunta

Huomiot järjestöyhteistyön ja avustustoiminnan eettisistä kumppanuusperiaatteista

Järjestöneuvottelukunta pitää järjestöyhteistyön ja avustustoiminnan eettisiä kumppanuusperiaatteita tärkeänä kokonaisuutena. Olisi tärkeää, että periaatteista johdetut toimintatavat ottavat erityisesti huomioon seuraavat seikat.

Yhdenvertaisuus on perusta, jonka varaan kaupunkilaisten yhteinen osallisuus rakentuu. On ensiarvoisen tärkeää, että myös kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevilla on mahdollisuus osallistua toimintaan tasavertaisesti. Tämän periaatteen tulee toteutua kaikilla tasoilla.

Vastuullinen ja avoin hallintotapa on keskeinen tekijä, joka luo lisäarvoa kaupungin ja järjestöjen väliselle yhteistyölle. Tämän lisäksi se lisää luottamusta kaupungin toimintaan ja yhteistyökumppaneihin. Avoimuus ei koske pelkästään päätöksentekoa, vaan myös käytännön toimintaa, jotta järjestöt voivat luottaa siihen, että heidän panoksensa huomioidaan reilusti ja tasapuolisesti.

Eettisten periaatteiden noudattaminen edellyttää, että epäkohtiin puututaan ajoissa ja asianmukaisella tavalla. On tärkeää, että toimintakulttuuri mahdollistaa sen, että periaatteet ja käytännöt ovat yhtenäisiä ja niiden noudattamista valvotaan tehokkaasti.

Lausunto on hyväksytty järjestöneuvottelukunnan kokouksessa 24.02.2025.